

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg;
Ds. H. van Leeuwen, Driebergen; Ds. L.W. van der
Meij, Alphen a.d. Rijn; Ds. D. Slagboom, Katwijk aan
Zee; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M.
Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, Driebergen; A.
Beukers, Alphen a.d. Rijn en Joh. van der Lee,
Alphen a.d. Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkkerk. Telef. 01837-1357

ADMINISTRATIE

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d
Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de
administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen
a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs
voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

„En Hij kon aldaar geen kracht doen.”

Marcus 6 : 5.

Dit is toch wel één van de meest aangrijpende woorden uit het Evangelie. Hier staat immers, dat Jezus machteloos is gemaakt: Hij kon aldaar (in Nazareth) geen kracht doen. Op Golgotha, aan het kruis, is Jezus ook machteloos gemaakt. Daar hebben Zijn vijanden Zijn handen vast gespijkerd, zodat Hij ze niet meer kon bewegen. Maar toch: die machteloosheid aan het kruis is niet meer dan *schijn*. Het is niet zo, dat daar de spijkers Hem vasthouden. O nee: alle spijkers van de wereld zouden Hem niet vast kunnen houden. Wat Hem aan het kruis vasthoudt, bindt, dat is Zijn liefde. Zijn liefde, die Hem dringt om aan Gods recht te voldoen, om de vloek der Wet te dragen, om zo Zijn uitverkoren bruidskerk uit de wrede kaken van de dood te bevrijden.

Maar in Nazareth is het geheel anders. Wat Hem in Nazareth doet zeggen: „hier kan Ik geen kracht doen”, zodat er in Zijn ziel alleen maar droeve verwondering overblijft (vs. 6), dat is het verzet, de onwil, het ongeloof van mensen.

Van welke mensen? Van de onverschilligen? Van publieke zondaren? Van misdadigers? O nee! Weet u, waar dit verzet is begonnen? Laten wij dan vers 2 eens lezen: „En als het sabbath geworden was, begon Hij in de synagoge te leren; en velen, die Hem hoorden, ontzetten zich, zeggende: vanwaar komen deze dingen, en wat wijsheid is dit, die Hem gegeven is? Is deze niet de timmerman, de Zoon van Maria, en de broeder van Jacobus en Joses, en van Judas en Simon? En zij werden aan Hem *geërgerd*.” Het griekse woord voor ergernis, dat hier wordt gebruikt, is „skandalon”, vandaar ons woord „schandaal”. Het gaat hier dus over vrome, althans godsdienstige, of wilt u: kerkse mensen! De begrippen „kerk” en „synagoge” dekken elkaar in dit verband wel zo ongeveer.

Welnu: die kerkse mensen vinden het optreden van Jezus — ronduit gezegd — een *schandaal*!

Dat is een gedachte, die ons toch wel mag aangrijpen, die ons moet vervullen met diepe ootmoed en heilige vrees.

Wat ben ik? Een vroom mens? Een kerkelijk actief mens? Dominé, Ouderling? Diaken? Wat ben ik? Een rechtzinnig mens? Een strijder voor de oude waarheid?

Ja? En verder? Presenteer ik mij nu zo aan God? Natuurlijk zeggen wij het niet zo tegen God. Daar zijn wij rechtzinnig genoeg voor. Maar toch..... heimelijk..... Heere, Heere, heb ik niet in Uw Naam geprofeteerd, duivelen uitgeworpen, vele krachten gedaan, altijd actief in dienst der kerk?

En als de Heere mij nu maar zo wil aanvaarden, dan is de zaak in orde. Maar als Hij dat niet wil, dan..... is het een schandaal!

Gevoelen we niet, dat wij dan in feite hetzelfde doen als de menen van Nazareth, en dat wij (voor zover het aan ons ligt) de Heere machteloos maken? Want Hij kent geen vrome, of ijverige of rechtzinnige mensen. Hij kent alleen maar *mensen*, *gevallen* mensen, *zondaren*! Immers: „Zij hebben allen gezondigd en derven de heerlijkheid Gods en

worden om niet gerechtvaardigd.”

Wat is er al oneindig veel gewonnen, wanneer wij voor God mogen worden, wat wij in waarheid zijn: *zondaar*! Verloren in onszelf. Onwaardig, rechteloos voor God, melaats, geen goed plekje meer aan, de dood voor ogen..... en dorst naar God.

Zo helemaal zondaar..... en zo helemaal geschikt voor de Heere Jezus, Die gekomen is om te zoeken en zalig te maken wat verloren is.

Zo helemaal ziek, dodelijk ziek..... maar zo helemaal geschikt voor die grote Heelmeester van melaatsse zondaren.

Hoe zou een verbrijzelde zondaar zich nog kunnen ergeren aan de Heere Jezus. Als hij Hem in het (geloofs) oog krijgt, roept hij toch met de bruid uit: „al wat aan Hem is, is gans begeerlijk!”

Bent u zo’n melaats? Zo’n onwaardige, rechteloze zondaar? En gelooft u, dat de Heere Jezus u zo wil hebben en genezen? Ja: u? Heere, indien Gij iets kunt.....

Alle dingen zijn mogelijk degene, die gelooft! Zullen we bedenken dat de Israëlieten eerst moesten juichen en dat toen pas de muren van Jericho vielen? Ze hebben a.h.w. de muren van Jericho omvergejuicht.

Indien gij gelooft, zo zult gij de heerlijkheid Gods zien!

Zeg het dan eens, heilbegerige zondaar: welke reden zou er ooit kunnen zijn om de Heere niet te geloven, niet te trouwen?

Heere, ik geloof; kom mijn ongelovigheid te hulp!

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

De stroom van betalingen van het abonnementsgeld is weer goed op gang gekomen. Dagelijks brengt de P.T.T. een stapel acceptgirokaarten. Vandaar dat we ook weer een groot bedrag aan giften mochten ontvangen, n.l.: f 6770,-. Heel hartelijk dank zowel voor de grote als ook voor de kleine giften. Wat zijn grote en wat zijn kleine? We denken aan de penning van de weduwe. Ook dank voor de 8 nieuwe abonnees, waarvan er verschillende het abonnement op ons blad als een geschenk ontvingen.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

1. **School voor Dundas en Hamilton.** We ontvingen voor de school per bank van de diakonie van de Chr. Geref. kerk te Dordrecht-centrum een gift van f 250,- en van de kerkeraad van die gemeente een gift van f 750,-, van M.A.A. een gift van f 50,- en van de jeugdvereniging Elkana te Urk een gift van f 250,-. Verder nog van P.S.G. een gift van f 100,- en per bank van de diakonie van de Chr. Geref. Kerk te Oud Vossemeer een gift van f 500,-.

Voor alles heel hartelijk dank. Het is erg bemoedigend voor onze mensen aan de overkant van de oceaan.

2. **Acht en drie-en-twintig.** Dit zijn een paar getallen, die betrekking hebben op twee nummers van de 22e jaargang van ons blad. De drukker heeft altijd wat exemplaren voor ons over. Maar van deze 2 nummers kregen we geen reserve exemplaren. Meermalen worden later oude nummers gevraagd en we hebben er ook nodig voor het inbinden van jaargangen.

Wie van onze lezers heeft de nummers 8 en/of 23 te missen? Graag ontvangen we die. Men kan ze meenemen naar Sliedrecht en ze daar overhandigen. Dat spaart verzendkosten. Kan men niet naar Sliedrecht komen dan graag toezending per post. Bij voorbaat vriendelijk dank.

B.

31 JANUARI 1988

Dat was het zondag jongstleden. Toen werd onze koningin Beatrix 50 jaar oud. Ons Calvinistische volksdeel is altijd aan het Oranjehuis verbonden geweest en het gevoelt nog de rijke zegen van de Heere, dat Hij de band tussen Hem, Nederland en Oranje tot nu toe bestendig heeft.

Ds. Slagboom schreef hier al over in een ander blad. We lazen het met instemming en willen het hier grotendeels overnemen.

Dankbaarheid tegenover de Heere vervult ons, dat Hij Koningin Beatrix al weer zo lang voor ons volksleven gespaard heeft. Gods bewarende goedheid heeft al in haar jonge leven op een aparte wijze gesproken. Toen zij twee jaar was, op 12 mei 1940, moest de koninklijke familie met haar vluchten uit ons vaderland wegens de moeilijke oorlogsomstandigheden. Zij bracht haar jonge jeugd in Canada door. In die jaren kwam er een nog grotere verbondenheid van ons volk aan ons koningshuis. Niet in het minst is dat uitgekomen sinds zij als de derde vorstin van het Huis van Oranje over ons volk regeert. Ongetwijfeld heeft het koningschap in onze tijd een andere invulling gekregen dan in het verleden. We juichen dat niet in alles toe. Voor ons blijft het waar, dat onze Koningin niet regeert bij de gratie van mensen maar bij de gratie Gods. Het is voor ons een zegen dat de Heere in deze Koningin de band tussen ons volk en het Huis van Oranje bestendig heeft. Gods bijzondere leiding in onze geschiedenis zullen we daarbij niet voorbijgaan. De grotere verantwoordelijkheid voor volk en koningshuis moeten blijven spreken om te luisteren naar Gods heilzame geboden. Daarin alléén kan uitzicht zijn voor ons vaderland.

Van harte willen we onze Koningin met haar

We nemen aan dat al onze lezers hier van harte mee willen instemmen.

B.

Dit is ook een belangrijke datum. Het was toen 35 jaar geleden dat er een grote wateroverstroming was, vooral in Zeeland en Zuid-Hollandse eilanden. Daarbij kwamen bijna 2000 mensen om en was er veel rouw en verdriet. Grote verwoestingen werden aangericht en veel vee verdronk. Er was veel ellende. De ouderen onder ons kunnen het zich nog wel herinneren, vooral zij die in deze streken woonden er er zelf ooggetuigen van waren. Ook een deel van de Alblasserwaard overstroomde. Het water kwam niet tot Meerkerk. We waren op die dag des morgens samengekomen voor de bediening van Woord en Sacrament, maar al spoedig kwam de burgemeester binnen. De dienst werd onderbroken. Er moest hulp verschaft worden, o.a. in verband met het onderbrengen van vee uit de overstroomde en bedreigde gebieden.

Later hebben we in eigen gemeente nog een vrouw gehad die met haar man en 12 kinderen uit de watersnood gered werd. Zij kwam van Schouwen-Duiveland en hoorde kerkelijk onder Bruinisse. Ze heeft hier enkele maanden als evacu e vertoefd. In de weg van Gods voorzienigheid was ze bij een lid van mijn gemeente terecht gekomen. Ze kwam hier naar de kerk en des zondagsavonds kwam ze in de pastorie om te vertellen wie de Heere voor haar was en hoe Hij haar ook uit die watersnood gered had. De Heere beloofde toen ze op een zolder midden in het water zat, nadat ze eerst al uit het water gered was, dat haar hele gezin gespaard zou blijven en dat heeft de Heere vervuld. Het was een goede tijd toen zij hier was, om nooit te vergeten.

Waarom we dit vermelden? Dat heeft een reden. Ter gelegenheid van de herdenking van dit feit, nu 35 jaar geleden, worden er artikelen geschreven, er wordt over gesproken en wellicht nog veel meer gedaan om de herinnering levendig te houden.

Daarvoor dient ook het boek van Rik Valkenburg *In het woedend golfgeklotst*, dat pas is uitgegeven bij Kool b.v., Stationssingel 50, Veenendaal. Het is een kloek boek, verrijkt met vele foto's, waarvan de meeste op de watersnood betrekking hebben.

Er is veel goeds van dit boek te vertellen. De schrijver zegt zelf: Ook dit boek is ingedeeld in series en hoofdstukken. We starten met een grootscheepse interview-reportage over het aandeel dat de Urker vissers hadden in het weergaloze hulpbetoon, waarin ik handelingen mocht opschrijven die niet of nauwelijks als zodanig bekend waren. Hierna gaan we in het boek verder met enkele reportage-series in 's-Gravendeel, vervolgens naar Fijnaart en Heiningen, komen zo even in Zierikzee terecht, waarna de interview-series beginnen over Brandwijk, Stavenisse, St. Maartensdijk, St. Annaland en nog andere Thoolse gemeenten.

Duidelijk komt naar voren dat velen veel geleden hebben en dat er ook velen zijn die hun krachten gegeven hebben om op een of andere wijze te helpen. Het is een gedenkboek, dat tot en met 31 maart a.s. f 37,90 en daarna f 42,90 kost. Het is dus van belang om als men voldoende belangstelling voor zulke boeken heeft er niet te lang mee te wachten het te kopen.

Er had in het boek wat meer aandacht geschonken kunnen worden aan wat militairen gedaan hebben door ook een soldaat het woord te geven. Andere gedeelten, die niet rechtstreeks op de watersnood betrekking hebben — en dat geldt ook allerlei foto's — hadden weggelaten kunnen worden. Maar

Belangrijker is dat niet of veel te weinig als uitgangspunt heeft gegolden het vermelden van de daden des Heeren. Uit de interviews blijkt steeds weer dat de mensen weinig oog hadden voor de daden des Heeren. Dat was juist wel het geval met die vrouw die na de watersnood een poosje onder ons in- en uitging. Het gaat om de daden des Heeren. Zijn straffende gerichten en Zijn sparende goedertierenheid. Juist met het oog daarop zou het heel goed geweest zijn, wanneer er op een rechte wijze aandacht was gevraagd voor het spreken Gods toen en ook nu. Dan blijft er over: het zijn de goedertierenheden des Heeren dat we niet vernield zijn, dat Zijn barmhertigheden geen einde hebben.

B.

We vragen weer uw aandacht voor de *ontmoetingsdag* van vrienden en vriendinnen van Bewaar het Pand, die D.V. zal worden gehouden op *zaterdag 9 april a.s.* in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk te *Slie-drecht-centrum*.

Het programma ziet er als volgt uit:

Morgensamenkomst: aanvang 10.30 uur.

Opening: Ds. G. Blom te Meerkerk.

Spreker: Ds. B. de Romph te Noordeloos.

Slotwoord: Ds. L. W. van der Meij te Alphen aan den Rijn.

Pause.

Middagsamenkomst: aanvang 2 uur:

Opening: Ds. J.P. Boiten te Schiedam.

Spreker: Ds. D. Slagboom te Katwijk aan Zee.

Slotwoord: Ds. M.C. Tanis te Sliedrechtcentrum.

Komt u ook?

B

Een dag of vijf zijn verlopen. Steeds blijven man en vrouw gedurig pleiten op de belofte des verbonds: "uw brood zal u gegeven worden."

Hoe dikwerf ook als door een onzichtbare macht terug gedrongen, hoe fel ook inwendig bestreden en op het punt om uit te roepen: "de Heere heeft mijner vergeten!" of om met David te klagen: "ik roep des daags en Gij antwoordt niet en des nachts en ik vind geen ontfermen", toch wordt hij ondersteund als met eeuwige armen en wordt gestrekt om te pleiten op de belofte Gods, zeggende: "doe het om des Heeren wil".

En de Heere hoorde; Hij verhoorde en heeft hem uitgeholpen in een weg, dien hij niet wist en langs een pad, dat hij niet kende.

Hoe wonderlijk en ongeloofbaar 't ook klinkt voor velen, de Heere Die het meel in de kruik en de olie in de flesch der weduwe te Sarfath steeds vermenigvuldigde, deed met het laatste brood, dat de godvruchtige schoenmaker koopen kon, hetzelfde wonder.

Heel het gezin at van dat brood meer dan vijf à zes dagen; ze werden allen verzadigd en leden aan brood geen gebrek; wijl het bijna niet 't minderde.

Op de vijftien of zesden dag wordt de vader opmerkzaam op dat brood en vraagt: "moeder! wanneer is dit brood gekocht?" en op het antwoord der moeder zien zij hoe hun de verborgene hand Gods van één brood nu zes dagen aan een heeft verzadigd. Zij smelten weg in aanbidding en verwondering over de goedheid Gods over eigene onwaardigheid en.... diezelfde dag is 't laatste van dat brood verdeeld; het wonder had opgehouden, — opgehouden omdat het niet meer nodig was. De Heere was door een ander middel tegelijkertijd werkzaam geweest, om in de behoefte Zijner kinderen te voorzien, en hen, die tot Hem riepen en op Hem hoopten, volkomen uit te redden.

In de naburige stad, waar de gemeente des Zondags vergaderde en van welke gemeente ook de behoeftige schoenmaker lidmaat is, wordt een ouderling der gemeente ongeacht de persoon en het gezin van onzen schoenmaker op 't hart gebonden. Hij kan hem niet kwijt worden, maar steeds weer, wanneer hij zijn knieën buigt, is br. H. hem voor de

aandacht en wordt hij met diens gezin werkzaam. (Niet, dat hij iets had kunnen merken van de verlegenheid, waarin H. zich bevond; want deze sprak over zijn aardische omstandigheden met niemand. Hij klaagde alleen aan God zijn nood!)

De gedruochte ouderling blijft heel de dag met de schoenmaker werkzaam en draagt hem gedurig op, waardoor de gedachte bij hem oprijst: zou er nood bij onze broeder zijn? Ook hiermeê zoekt hij werkzaam te zijn en smeekt: "Heere! is hij in nood of ellende, ai, red hem; wil hem uithelpen!" Meer en meer dringt zich de gedachte bij hem op: broeder H. is in nood en zal hulp behoeven. Nu komt hij op het denkbeeld enige geld te verzamelen en nog dienzelfden avond hem te bezoeken in zijn woning.

Onder opzien tot den Heere en met de bede in 't hart, dat de Heere Zijn volk bereidwillig mocht maken een offer te geven ten behoeve van dien broeder. zo hij 't nodig had, doorloopt hij de gemeente, vertelt de welgestelden zijn vrees en zijn werkzaamheden en verzoekt, hem behulpzaam te zijn, om in den nood te voorzien of de ellende te verzachten van den broeder in den Heere, die bij allen geliefd en in achting is. En de heere vrocht zodanig mede, dat, toen de avond viel, ongeveer veertig gulden was bijeenverzameld.

Met een opgewekt gemoed begeeft zich nu de gelukkige verzamelaar naar het dorp en de woning van zijn broeder in den Heere. Hij treedt de woning binnen en vindt H. met zijn vrouw in het woonvertrek bij 't flauwe licht van een kleine lamp. Na de gewone avondgroet, merkt hij al heel spoedig aan beider gelaat en houding dat hun zware zorgen drukken. De anders nog al opgeruimde man was neerslachtig en zeer weinig spraakzaam, waaruit de broeder gist, dat hij misschien in geldverlegenheid verkeert. Om hiervan zeker te zijn spreekt hij hem aan en zegt: "is 't wel met u?" Dat wordt toestemmend beantwoord. — "Nog al opgewekt?" — Geen mondeling antwoord, maar een schouderophalen met een bezorgde blik, die hij echter dadelijk poogt te verbeteren. — "Wat schort eraan broeder? Hebt ge iets, dat u hindert?" Geen antwoord. Daaruit bemerkt de ouderling wel, dat zijn vermoeden wel zal worden bevestigd. "Nu", vervolgt hij na enig stilzwijgen: "waarom niet aan den arbeid, of is er geen werk aan de winkel?" — 't Eerste wordt niet, het andere toestemmend beantwoord. — "kom, vervolgt de ouderling, ga meê naar uwe werkplaats; moeder zal ons koffie zetten, gij gaat aan 't werk en wij spreken samen over den Heere en onze eeuwige belangen." —

De schoenmaker ziet hem aan met een gezicht, waarop smart, droefheid en verlegenheid te lezen staan. Hij staat op, en volgt schoorvoetend den ouderling, die intusschen is opgestaan en hem voorging in de werkplaats; ook de vrouw treedt met hem binnen. Nu spreekt de ouderling opnieuw en vraagt: "waarom zijt gij, die anders nog al moedigen steeds zo vlijtig werkzaam zijt, zo neerslachtig en niet aan 't werk? En, vervolgt hij, terwijl zijn oog op een tal van schoenen ziet, die verstdeld moeten worden, "zie eens wat een voorraad! Kom zet u neer; — arbeidt als naar gewoonte en wees niet wankelmoedig, niet moedeloos; wie weet of de Heere toont, dat Hij ook onder de arbeid kan worden ontmoet en de gebogenen op wil richten!" —

Nu barsten man en vrouw beiden uit in vloed van tranen, en wat zij nimmer deden, doen ze nu voor 't eerst: zij klagen een mensch hun' nood, bekennen hun geldgebrek en roepen weenend uit: "werk in overvloed, maar geen geld om leêr voor zolen en overleêr te koopen!"

Nu tast de ouderling in zijn zak, haalt een beurs te voorschijn en roept met een bewogen hart, dat Gode dankzegt, die hem verwaardigt de armoë van Gods kinderen te lenigen, "ziedaar, broeder! Dit heeft God, Die helpt in nood, voor u beschikt."

Hij stort de beurs op een tafeltje uit, en daar klinken de guldens, kwartjes en dubbeltjes door de kamer!

Wie zal de vreugde, de verwondering en dankbare stemming des harten van man en vrouw kunnen uitdrukken? Wie kan de blij-

schap beschrijven van hem, die 't middel mocht zijn om in de behoeften van dat gezin te voorzien?

Alle drie knielen neder, vallen in ootmoedig dankgebed en heffen daarna met eenparige stemmen den lof des Heeren aan, door 't zingen van Ps. 99 : 2:

*"God, Die helpt in nood,
Is in Sion groot;
Aller volken macht
Niets bij Hem geacht,
Buigt u dan in 't stof,
En verheft met lof
't Heilig Opperwezen;
Wilt Hem eeuwig vreezen!"*

Deze beproeving ten opzichte van 't uitwendig bestaan was de laatste, die zo zwaar dien broeder en zuster drukte. Nooit kwamen zij weer in dergelijke verlegenheid. De Heere zorgde, schoon hij maatschappelijk in denzelfden geringen stand bleef leven, dat hij nimmer 't laatste geld had uitgegeven en geen dadelijke hulp meer nodig had.

Mocht iemand iets in deze geschiedenis — vooral wat de zaak met 't brood betreft — bedenkelijk voorkomen, de personen leven nog, die de waarheid zouden kunnen bevestigen van het hier vermeldde wonder. Wij hebben naam en woonplaats verzwegen, om der familie wil, maar vooral om dat het niet op de personen, wel op Gods daden aankomt, die elk, die op den Heere heeft leren vertrouwen en Hem kent in al Zijn wegen, zo uitlokkend als bemoedigend toeroepen: "Ken den Heere in al uwe wegen en Hij zal uwe paden recht maken" en "Werpt al uwe zorgen op Hem, en Hij zal u onderhouden." w.get.:

Utrecht, Mei 1897.

H.M. v.d. Vegt.

Nederlandse Geloofsbelijdenis

3.

De oorsprong van de Heilige Schrift

De Heilige Schrift! Het is opmerkelijk hoe breed of de Nederlandse Geloofsbelijdenis daárover spreekt. Niet minder dan 5 artikelen worden besteed aan het geschreven Woord van God. Voor wie weet van de reformatorische achtergrond van onze belijdenis, is dat weer niet zo verwonderlijk. Het is allemaal in overeenstemming met de enige plaats, die de Heilige Schrift door Gods genade in de Kerk der reformatie gekregen had. In de Roomse Kerk was het Woord Gods steeds meer teruggedrongen. De kerk werd boven het Woord geacht, de overlevering werd naast de openbaring in de Heilige Schrift erkend. God gaf het door Zijn Heilige Geest dat het Woord Gods sprak in het leven van Luther en Calvijn. Zij werden predikers van het Woord Gods gemaakt. Zo ging de allesbeheersende betekenis van de Heilige Schrift weer in de Kerk des Heeren spreken. En het kon niet uitblijven dat dit in het belijden werd onderstreept.

Calvijn houdt niet op, in zijn geschriften en commentaren, goed te spreken van het geschreven Woord van God. "God heeft niets kostelijken dan Zijn Woord". Zó grote waarde heeft het voor hem. We kunnen ook wel zeggen, dat het levend geloof in onze belijdenis er lust in heeft om van dat Woord te getuigen. De eerbied en achting voor de Heilige Schrift komen we in deze artikelen steeds weer tegen. We hopen er in die zin ook mee bezig te zijn!

Het eerste

Het eerste, wat in onze belijdenis van de Heilige Schrift beleden wordt, is de Goddelijke oorsprong. Het is niet het woord van een mens, maar het Woord van de levende God Zelf. Wie het bekende boek van Augustinus kent, "Belijdenissen", is erdoor getroffen, hoe hij telkens schrijft van de Goddelijkheid van de Heilige Schrift: "Uw Schriften" of "Uw heilige Schriften". Op een bepaalde plaats lezen we: "En zo greep ik gretig naar de eerwaardige Schriften Uws Geestes". Het is niet anders dan de belijdenis, dat de Heilige Schrift Gods Woord is.

't Gaat in dit artikel om de afkomst van de Heilige Schrift. God heeft mensen willen gebruiken. Tot hen en door hen heeft Hij het Woord gesproken. Door hen heeft Hij het laten beschrijven. Niettemin is en blijft de

Heilige Schrift het Woord van Góð. In alles draagt het het Goddelijk stempel. Het spreekt wel tegen veel geluiden in, die vooral de laatste tijd gehoord worden en die daaraan tekort doen. Zo zou Gods Woord wel in de Bijbel zijn, maar de Bijbel niet Gods Woord. Zo zouden we niet van de Heilige Schrift kunnen zeggen: dit is het Woord van God Zelf. Tegenover zulke gedachten laat onze belijdenis een andere taal horen. Zo staat het niet in de Heilige Schrift.

Niemand heeft zo de Heilige Schrift erkend als Hij, Die het vleesgeworden Woord is, de Heere Jezus Christus. Hij leefde uit het Woord van Zijn Vader. Bij de verzoeken in de woestijn beriep Hij Zich tegenover de satan op de Heilige Schrift: "er is geschreven". En tot de Farizeën, die het Woord Gods naar hun zienswijze vertolken, zegt Hij: "Hebt gij niet gelezen, Die van den beginne de mens gemaakt heeft, dat Hij ze gemaakt heeft man en vrouw". Hoeveel woorden van Hem waren niet direct aan de Schriften ontleend! Hij sterft met een Psalm op Zijn lippen en in Zijn Borghart.

Gedreven van de Heilige Schrift

De Heilige Schrift van God afkomstig. Dit artikel laat hier weer het Woord Gods Zelf spreken, n.l. 2 Petrus 1 : 21: "Want de profetie is voortijds niet voortgebracht door de wil eens mensen, maar de heilige mensen Gods, van de Heilige Geest gedreven zijnde, hebben ze gesproken".

De apostel Petrus spreekt hier duidelijk over de ingeving van de Heilige Schrift door de Heilige Geest. De profeten hebben het Woord Gods van Godswegen gesproken, gedreven door de Heilige Geest. Die ingeving geldt niet alleen het gesproken Woord, maar ook het geschreven Woord. Degenen aan wie de apostel schrijft konden immers de profeten niet meer horen spreken. Zij hadden wél de Oud-Testamentische schriften, waarin het, door de profeten, gesproken Woord schriftelijk was vastgelegd. Hier kan ook gewezen worden op wat Calvijn in zijn commentaar op deze tekst schrijft: "Want gij zult nimmermeer wel bereid komen om de Schrift te lezen, tenzij gij eerbied, gehoorzaamheid en leerzaamheid medebrengt. Nu komt de rechte eerbied hieruit, als wij voor zeker houden, dat geen sterfelijke mens maar God spreekt. Vooral daarom beveelt Petrus de profetieën te geloven, als zijnde ongetwijfeld uitspraken Gods, die niet gevloeid zijn uit eigen beweging der mensen.....".

Het leek me goed even iets van déze tekst te zien. Het is namelijk zo, dat sommigen ten onrechte een bepaalde scheiding maken tussen het begin van dit artikel en het daarop volgende. Het zou dan zo zijn dat de ingeving door de Heilige Geest alleen op het gesproken Woord zou slaan. Als er dan hier verder gezegd wordt: "Daarna heeft God, door een bijzondere zorg, die Hij voor ons en onze zaligheid draagt, Zijn knechten, de profeten en apostelen geboden Zijn geopenbaard Woord bij geschrift te stellen....", dan zou dat niet in die zin verklaard moeten worden. Feitelijk hebben we in het geschreven Woord dan niet meer, in die zin, met het Goddelijke Woord te doen.

Wij geloven dat dit niet zo is. Er is een duidelijke éénheid. God had Zijn Woord al in Zijn Goddelijke gedachten. Hij heeft het op allerlei manier gesproken tot Zijn profeten en Apostelen. Hij heeft het ook laten beschrijven door de verschillende Bijbelschrijvers. Van dat geheel moeten we en mogen we zeggen: van God ingegeven. Geïnspireerd door de Heilige Geest. Het ging niet buiten de bijzondere leiding, de bijzondere gaven enz. van de Bijbelschrijvers om. Er zijn verschillen tussen taal en stijl. We kunnen denken aan het verschil tussen de profeten Jesaja en Jeremia, tussen de evangelisten Mattheüs en Lucas. De Heere heeft Zijn Woord niet buiten hen om ingegeven maar door hen heen. We zeggen het wel vaak zo: "zij waren geen pen in de hand van een schrijver maar levende organen". Goed verstaan kan het zo gezegd worden. Er zijn trouwens ook gedeelten waar er een heel direct verband is tussen het spreken Gods en het opschrijven. Denk bijv. aan Jeremia als de Heere tot hem zegt, dat hij al de woorden Gods moet schrijven. Maar in alles blijft

waar, wat hier aan het eind staat: "Hierom noemen wij zulke geschriften: Heilige en Goddelijke Schriften".

We kunnen het vandaag horen, dat dit geloof in de inspiratie eigenlijk niet reformatorisch is. Wij wensen daar niet van te weten. We geloven dat het én Bijbels én reformatorisch is. Het geschreven Woord van God, van Genesis tot en met Openbaring, is van God ingegeven.!

Door een bijzondere zorg!

De woorden, die in het midden van dit artikel staan zijn het overdenken waard. Dat we het geschreven Woord Gods hebben ontvangen wordt hier toegeschreven aan "de bijzondere zorg, die Hij voor ons en onze zaligheid draagt!" Hier klinkt de erkenning jegens de Heere door voor deze gave. De belijder erkent in levend geloof: het is alleen de bijzondere zorg des Heeren. In de Latijnse uitgave staat voor "bijzonder" een woord, dat wij in onze taal ook wel eens gebruiken: singulier. Wij spreken over iemand met "singuliere" gaven. We zouden het weer kunnen geven met: uitzonderlijk. Welnu, de zorg des Heeren hierin voor Zijn Kerk, voor arme zondaren, is ook uitzonderlijk! Die erkenning was in de tijd van het ontstaan der Nederlandse Geloofsbelijdenis wel helemaal naar het hart van Gods kinderen. Zij deelden in het voorrecht, dat het Woord Gods uit de omkluistering van de banden van Rome weer vrijuit tot hen sprak. Zij wisten van de kracht van dat Woord tot hun zaligheid uit enkele genade. Hoe groot was het voor hen, dat de Heere zo'n zorg draagt.

Deze woorden blijven spreken in onze tijd. Juist tegenover die bijzondere zorg Gods in de gave van het geschreven Woord komt vandaag onze verantwoordelijkheid des te meer uit. Zijn ze niet allereerst een aanklacht tegen allen, die vandaag op allerlei erf de belijdenis van de Bijbel als Gods Woord zoeken te ontcrachten? Dan moeten we niet het meest denken aan de brute ontkenning van het Woord Gods, veel erger is die ontkenning, die in naam aan de belijdenis wenst vast te houden. Het valt daarbij heel vaak op, dat men juist graag spreekt over die bijzondere zorg des Heeren. Zij passen de belijdenis daarvan echter aan op een wijze, die deze zorg in wezen ontkent. De inzet van mensen wordt benadrukt en een waarde gegeven in het gebeuren, waardoor de waarheid tot openbaring komt. Hoe wordt zo Gods eer aangetast en de waarheid afhankelijk gemaakt van de menselijke medewerking!

Laten we ons zelf niet vergeten. We kunnen ons hoofd schudden over de treurige ondermijning van deze belijdenis en ondertussen in de praktijk de Bijbel als Gods Woord miskennen. Gods zorg over Zijn Woord is gericht op de zaligheid van verloren zondaren. In dat Woord openbaart Hij de weg voor zulke mensen om met God verzoend te worden. Juist omdat de Bijbel van God afkomstig is, eist de Heere geloof in dat Woord. Zijn we zó met het Woord Gods in ons persoonlijk leven werkzaam geworden voor het Aangezicht des Heeren? Nooit zal iemand bedrogen uitkomen, die in oprechtheid op dat Woord leert aanhouden. Het is gegeven door Hem, Die niet liegen kan.

Wat een troost ligt hierin voor allen, die door genade op Gods Woord hun hoop leerden stellen. In hun leven wordt het van zo grote betekenis dat de Bijbel Gods Woord is. Zij ontmoeten er God Zelf in. Voor hen wordt het waar: "op deze zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn Woord beeft". Het spreekt hen van de zaligheid uit vrije genade, die in God vastligt. Rijk is het als dat Woord voor hun hart geopend wordt. Rijk dat hun leven niet afhangt van de genieting daarvan. Als de kracht er voor hun besef uit is, blijft dat Woord waar. Om steeds weer én meer door Gods Geest uit dat Woord onderwezen te worden in de geheimen van zalig worden.

De bijzondere zorg, die God heeft voor Zijn Woord, blijft. Juist, omdat het Zijn Woord is, houdt Hij het in stand. Hemel en aarde zullen voorbijgaan, maar het Goddelijke Woord blijft eeuwig. "Het gras verdort, de bloem valt af; maar het Woord onzes Gods bestaat in der eeuwigheid".

D. Slagboom.

Een gebod met een belofte

3.

Is bij het tweede gebod een belofte gesteld, heel bijzonder is dat zo bij het vijfde gebod. Voordat we op die belofte dieper willen ingaan, staan we stil bij het gebod op zich. Een gebod ons allen bekend: "eert Uw vader en Uw moeder....." En in de catechismus wordt terecht deze verklaring gegeven: "dat ik mijn vader en mijn moeder en allen die over mij gesteld zijn, alle eer, liefde en trouw bewijze en mij hunner goede leer en straf met beoorlijke gehoorzaamheid onderwerpe en ook met hun zwakheid en gebreken geduld hebbe, aangezien het God belooft ons door hun hand te regeren".

Het vijfde gebod handelt dus over gezag en gehoorzaamheid. Nu; daar is sinds de zondeval in het paradijs al heel wat over te doen geweest en nog. Wat een gedachten en theorieën omtrent gezag en gehoorzaamheid worden gehoord en zelfs in praktijk gebracht. En dit alles druist in tegen Gods Woord. Voor God heeft menigeen geen ontzag meer en daarom heeft Zijn Woord geen gezag meer. Wie God de Heere loslaat laat tevens 's Heeren Woord vallen en wil niets weten van enig gebod. Nu moeten wij, die opgevoed zijn bij Gods Woord, van Zijn heilige wet weten en die elke zondag horen in de dienst, leven bij de geboden des Heeren. In het vijfde gebod worden we bijzonder gewezen op het feit dat alle gezag in de samenleving van God is. Vandaar dat alle gezagsaantasting, alle gezagsdevaluatie, of vernietiging ingaat tegen Gods wil. God de Heere Zelf is de hoogste gezagsdrager. Hij is de soevereine God, Die regeert en het voor het zeggen heeft. En dat de eeuwen door. Nimmer geeft Hij Zijn gezag uit handen. Hij draagt Zijn gezag niet over. Wel is het zo, dat Hij Zijn gezag door anderen uitoefent. De Heere oefent Zijn gezag uit: onmiddellijk en middellijk. In de natuur laat Hij naar Zijn welgevallen de wind en sneeuw komen en werken. De jaargetijden heeft Hij gesteld en zij komen op Zijn tijd en wijze. In de mensenwereld zien we de middellijke gezagsuitoefening. Er is, zegt Paulus in Rom. 13, geen macht dan van God en de machten die er zijn, zijn door God gesteld. Achter gezagsdragers moeten we dus zien God de Heere. Nu moet elke gezagsdrager zich dit ook bewust zijn. Achter mij staat God de Heere en Hij blijft achter mij staan. Niet één gezagsdrager is autonoom, een dictator, die zijn wil kan laten domineren, men is en blijft God verantwoordelijkheid schuldig, hoe men zijn gezag uitoefent. Daar de eerste gezagsdragers in het gezin worden gevonden, moeten de ouders zich bewust zijn, dat men gezagsdrager is. Wat dit inhoudt, wat dit vraagt en wie men rekenschap moet afleggen van alle woorden, daden en handelingen.

Men is met gezag bekleed. En dat heeft de Heere gedaan, dat heeft Hij gewild. Een grote verantwoordelijkheid is dit, maar ook een eer. Wat groot is het dat de Heere een gevallen man, een gevallen vrouw, een zondaar, die er gunt en geeft. In staat stelt, leren en leiden wil om gezagsdrager te zijn. Zien we het zo als ouders? Heeft dit ook plaats in het gesprek met onze oudere kinderen? En bijzonder met hen, die denken aan vrouwen? Of.....?

Het houdt heel wat in vader en moeder te zijn. Wat de Heere van het kind eist wordt in de eerste plaats van de vader en de moeder geëist, nl. eer, liefde en trouw. Immers de woorden: eer, liefde en trouw, genoemd in zondag 39 en dat naar de Schrift, zijn woorden waaraan men zich gebonden weet als ouders. In het uur van de huwelijksluiting heeft men dit uitgesproken en met de handtekening bevestigd.

De kinderen mogen en moeten, naar de belofte op de trouwdag, zien dat vader en moeder elkaar eer, liefde en trouw bewijzen. Door de gunst van de Heere kan dat. Hij geeft die gunst aan gevallen mensen, zodat ze naar Zijn Woord en wil, al is het met veel gebrek en tekortkomingen, zo leven en dit laten zien in het gezinsleven.

Wie nu een kind of kinderen heeft, wordt van Godswege ook geroepen om te komen tot eer, liefde en trouw. Het kind mag niet vereerd.

Nimmer vereerd; al past het nog zo goed op, al kan het zeer goed leren of heeft het een zeer goede baan. Het kind moet gezien worden als Gods gave. Het is een geleend pand. Het dient opgevoed te worden en wel allereerst voor de kerk en Gods koninkrijk. Bijbels te staan in de samenleving is van belang en dit zal tot zegen zijn en werpt zegen af. Het hoe gaat men naar school, het hoe gaat men het leven in, mag geen secundaire zaak in het gezinsleven zijn. Liefde en trouw moeten blijken. En dat in gebondenheid en verbondenheid aan Gods Woord en naar men beloofd heeft in het doopuur. Dat het tegendeel er kan zijn, zelfs bij een ambtsdrager, lezen we in Gods Woord. Denk aan de priester Eli. Bij het ouder worden werd hij liefdelozer en ontrouwer. Hij werd ontrouw jegens zijn kinderen door hen niet zuur aan te kijken. En ziet, hij raakte én de Heere — wat betreft dadelijke gemeenschap: de Heere sprak niet meer tot hem maar tot Samuël — én zijn kinderen kwijt. Wat een taak en welk een verantwoordelijkheid hebben de ouders en zij blijven die in zekere zin houden heel het leven door, want Eli's kinderen waren ver boven de twintig. Ze waren al getrouwd. Zonder verantwoordelijkheid komt een ouder nimmer te staan. Verder geeft de Bijbel aan dat een kind nimmer los komt van het vijfde gebod. Het blijft gelden, zolang de ouders leven. Zeker zijn hieraan grenzen. Wanneer bij ouders of kinderen de grenzen van Gods Woord worden doorbroken, of terzijde worden geschoven, komt het anders te liggen. Immers in alle samenlevingsverbanden geldt wat er staat: "Gode meer gehoorzaam te zijn dan de mensen". Gods wil blijft de wet voor het leven. In onze gebroken samenleving wil de Heere werken door Zijn Woord en Geest zodat er enige beantwoording mag zijn aan de eis van het vijfde gebod. Hoe schitterde dit volkomen in Nazareth. Het straalde uit in het donker Galilea.

Hoe leefde Jezus als klein kind, als jongen, als volwassene. Overal en altijd betrachtte Hij de wil van Zijn vader. De onderdanigheid was vrucht van Zijn onderworpenheid en verbondenheid. De wil van Zijn Vader was de wet van Zijn leven. Door Zijn Geest kunnen we iets gaan kennen van Zijn levensbeeld. Het worde gezocht en gekend! Tegen die levenshouding en levensgang in het gezin en daarbuiten komt veel, ja alles op, want we leven niet slechts in een tijd van gezagscrisis, maar ook van gezangsondrijving. Er mag zijn een gezagsloze opvoeding.

Daar ik het niet beter kan verwoorden, geef ik U door wat ik las: "Een anti-autoritaire opvoeding miskent het bindende gezag van de waarheid Gods. Ze laat de jonge mens aan zichzelf over. Het is in het Westen fout gegaan op het moment dat de ouderen het de jongeren zelf lieten uitzoeken. Zij hebben zich van hun verantwoordelijkheid afge-maakt. Nu maken andere machten zich meester van de geest van onze jeugd. Christelijke opvoeding moet staan in het gehoor vragen voor en gehoorzaamheid oproepen aan de waarheid Gods. Wij mogen en kunnen onze kinderen niet vrij laten, omdat God ze niet vrij gelaten heeft.

We worden door de doop vermaand en verplicht tot een nieuwe gehoorzaamheid, tot een gebondenheid aan God. Zonder autoriteit moet een kind in deze wereld geestelijk en moreel ten gronde gaan. Gezag houdt immers in, dat er een wijze, voorzichtige en liefdevolle macht is die er zich voor inzet dat het kind niet als alle andere kinderen door de stempelmachine van de wereld gestempeld worden, maar bewaard wordt voor de ondergang in de grauwe, geestloze massa. Gezag is met zorg om het kind vervuld, omdat het weet van zijn adelstand, maar ook weet van de bedreigingen en verleidingen. Van een ander gezag dan zulk een gezag, weet de Bijbel niet. En zo hebben we daarom ook het vijfde gebod te verstaan". Onder ons zij er gezagsuitoefening en gezagsgehoorzaamheid naar Gods Woord. Daarvoor is veel knieënwerk nodig. Steeds weer opnieuw, want wie zijn wij. Het moeten leven bij onze verantwoordelijkheid wege zwaar, maar ook kome steeds weer voor de aandacht: de Heere is bereid om alles te geven. Hij kan en wil gewillig maken. Hij

heeft macht over elk hart.

Tot steun en troost staat er terecht in het huwelijksformulier: "dat Hij de getrouwden Zijn hulp en Zijn bijstand altijd wil bewijzen, ook wanneer men zulks allerm minst verwacht".

"Wat Zijn liefde wil bewerken, ontzegt Hem Zijn vermogen niet".

Wat een wonder is het dat er genade, dat er bekering is voor een vader, voor een moeder en voor kinderen.

Ds. M.C. Tanis.

Laus Deo

49.

Speelt God een spel?

God onderhoudt door Zijn kracht de door Hem geschapen wereld en regeert haar door Zijn voorzienigheid. Het bewijs van deze regel levert de Bijbel zelf op vele plaatsen. Calvijn beantwoordt vervolgens de vraag: Welk doel heeft God nu eigenlijk met het openbaren van Zijn Voorzienigheid, die kracht waardoor Hij al het geschapene in stand houdt en regeert? Het is Zijn bedoeling dat Hij ons daardoor laat zien "dat het gánse menselijke geslacht een voorwerp van Zijn zorg is; dat Hij echter voornámelijk de wacht houdt in het regeren van de Kerk, welke Hij waardig keurt, dat Hij meer in 't bijzonder Zijn blikken op haar richt". Wij moeten ons daarom ook wachten voor het gevaar "dat het vlees ons aanzet tot tégenspreken, alsof God er een spel van maakte de mensen als ballen heen en weer te werpen". Beter dan tegenspreken is het om met een rustige en kalme geest op de uitkomst van Gods ondoordringelijke handelingen te letten. Door de uitkomst van een zaak zal dikwijls blijken dat God voor Zijn handelswijze een zeer goede reden gehad heeft "hetzij om de zijnen op te voeden tot lijdzaamheid, hetzij om hun slechte neigingen te verbeteren en hun ongebondenheid in te tomen, hetzij om hen te nopen tot zelfverzaking, of om hen uit hun slapheid op te wekken; aan de andere kant om de trótsen ter neder te werpen, om de listigheid der goddelozen uiteen te slaan en om hun aanslagen te verijdelen".

Geen verantwoording schuldig

Wij moeten altijd "bescheidenheid in acht nemen om God niet te dwingen rekenschap af te leggen". In plaats van Hem te dwingen rekenschap af te leggen van Zijn daden is het beter zó Zijn verborgen oordelen te eerbiedigen, dat zijn wil ons de allerrechtvaardigste oorzaak is van alles. Calvijn geeft om dit te verduidelijken een beeld uit de natuur: "Wanneer de hemel betrokken is met dichte wolken en een hevig noodweer opsteekt, een sombere duisternis voor ogen komt, en de donder in de oren weerklinkt en al onze zinnen van schrik verbijsterd worden, schijnt het óns toe, dat alles ondersteboven geworpen wordt; maar intussen blijft steeds in de hemel rust en klaarte". Achter de wolken schijnt de zon. Dat moet Gods Kerk in alle noodweer van het leven blijven bedenken. Ze dient door het geloof boven het noodweer uit te zien tot in de klaarte van de hemel der hemelen van waaruit God alles regeert. Laat het ons genoeg zijn te weten dát Hij regeert. Dat Hij dat doet met rechtvaardigheid en wijsheid. Dat Hij dat doet naar een "uitnemend vastgestelde orde". Dat Hij alles stuurt naar het "juiste einde". Calvijn noemt het "krankzinnigheid" dat velen Gods werken aan hun beoordeling durven te onderwerpen en Zijn verborgen raad zouden willen onderzoeken. Mensen die zo gauw hun mening klaar hebben over ondoordringelijke dingen. Tegenover medemensen nemen zij meer bedachtzaamheid in acht dan tegenover God. Ze spreken over Zijn handelingen te snel hun mening uit. Dat is een "brutaal bespotten" van de voor ons ondoordringelijke Godsregering.

Afgronden

Willen wij nuttigheid hebben van de Godsregering dan is het nodig dat men zich "met passende ootmoed onderwerpt tot vrees en eerbied" jegens Zijn Maker en de Bouwheer van deze wereld. Velen missen deze ootmoed ten aanzien van de Godsregering. Men wil het Godsbestuur met zijn verstand kunnen

narekenen. Vandaar dat ze ook als blaffende honden tekeer gaan tegen de leer van het alomtegenwoordige en almachtige Godsbestuur. "Dat tegenwoordig zoveel honden deze leer met hun giftige beten zoeken te treffen of althans met hun geblaf aantijgen, omdat ze niet willen, dat God meer geoorloofd is dan hun eigen verstand hunzelf zegt". Ze weigeren het wijze en rechtvaardige van die Godsregering te erkennen wanneer hun verstand de wijsheid en gerechtigheid niet kan ontdekken. Zij erkennen eigenlijk helemaal geen verborgen raad en wil van God. Schaamte weerhoudt hen ervan "om hun godslasteringen tegen de hemel uit te braken". Daarom twisten zij met ons "om zo des te vrijer te kunnen razen".

Terecht verweert Calvijn zich met een beroep op Ps. 36 : 7, Uw oordelen zijn een diepe afgrond. En Paulus schrijft dat Gods oordelen ondoorzoekelijk zijn, Rom. 11 : 33.

Wie heeft de zin des Heeren gekend? Of wie is Zijn Raadsman geweest? Met die "diepe afgrond" worden niet de heilgeheimen van het Woord bedoeld. Inderdaad liggen er in de Wet en in het Evangelie vele verborgenheden die ver uitgaan boven de maat van ons verstand: afgronden die niet te peilen zijn door ons natuurlijke verstand. Echter om deze verborgenheden te begrijpen, verlicht God het verstand van de Zijnen met de Geest der kennis. En dán is daar geen afgrond meer, "maar een weg waarlangs men veilig kan wandelen en een lamp om de gang te besturen en een licht des levens en een leerschool van vaste en heldere waarheid".

Echter de Gódsregering is terecht een diepe afgrond genoemd. De zin en het doel is voor ons vaak ondoorgrondelijk. We hebben haar eerbiedig te aanbidden.

Mozes zegt: de verborgen dingen zijn voor de HEERE onze God, maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen, Deut. 29 : 29. De conclusie: "Daar dus God Zichzelf een recht toekent om de wereld te regeren, moet dit voor ons de wet van ingetogenheid en bescheidenheid zijn; dat wij berusten in Zijn oppergezag, zodat Zijn wil voor ons de enige regel der rechtvaardigheid is en de rechtvaardigste oorzaak van alle dingen". Die dat verstaat, leert aan Zijn hand vertrouwend gaan, want die Goddelijke hand geleidt hen veilig.

Institutie
Ds. L.W. van der Meij.

Een bijbelse handreiking 3.

Hoe het pedagogisch leef- en werkklimaat op een reformatische school (voor voortgezet onderwijs) moet zijn.

6. De gezagsrelatie tussen docent en leerling
Naast de ouders zijn met name onderwijzers en leraren betrokken bij de taak der opvoeding. Zij zijn gezagsdragers. In Titus 3 : 1 wordt gezegd: "Vermaan hen, dat zij aan de overheden en machten onderdanig zijn, dat zij hun gehoorzaam zijn, dat zij tot alle goed werk bereid zijn" (zie ook Rom. 13 : 1 v.v. en 2 Petrus 4 : 3). Hieruit blijkt dat de overheidspersonen ook gehoorzaam moeten worden. Zo neemt Paulus bepaalde beleefheidsvormen tegenover Agrippa en Festus in acht (zie Handelingen 26 : 25). Daarin moeten ouders en docenten de jongeren voorgaan. Hoe spreken wij over andere ouders, collega's, kerkelijk leiders, enz.?

Volgens de Heidelbergse Catechismus Zondag 39 moeten jongeren geduld hebben met de zwakheid en gebreken van hun ouders en andere gezagsdragers. Zij moeten hen "alle eer, liefde en trouw bewijzen".

Verder vraagt de Catechismus onderwerping aan goede leer en straf. Niet elke leer moet dus gehoorzaam worden. De Heere heeft grenzen getrokken om onderdanen te beschermen tegen overheidspersonen, onderwijzers en leraars, ouders enz. De eerste grens ligt in het doel van het gezag. In Romeinen 13 wordt verklaard, dat elke overheid in dienst van God is, u ten goede. Wij dienen het welzijn van onze kinderen, leerlingen, op het oog te hebben. De tweede

grens ligt in het terrein, waarover hij is aangesteld. Ouders hebben gezag over hun kinderen. Onderwijzers en docenten hebben in school gezag over hun kinderen. Niet in alle opzichten natuurlijk. De school mag echter wel een eigen beleid voeren. Een deel van de opvoeding laten ouders door anderen verrichten.

De derde grens ligt in de Wet van God. Geen gezagsorgaan mag hiermee in conflict komen. Toen de overheid Petrus en Johannes gebod te zwijgen van die naam van Jezus zijn de apostelen Gode meer gehoorzaam geweest dan de mensen.

Bij een gezagsrelatie komt het wederzijds aan op liefde. Beide partijen moeten elkaar liefhebben. De leerlingen, onderdanen enz. zijn echter ook daarnaast nog eerbied en respect verschuldigd t.o.v. hen die het gezag uitoefenen. Gehoorzaamheid en onderdanigheid is ook een geboden zaak, want het belijft Gode hen door de hand van de gezagsdragers te regeren. Er staat ook in de Bijbel dat de Heere Jezus zijn ouders onderdanig was (Lukas 1 : 51a).

Liefde maakt gehoorzaamheid niet overbodig! Leerlingen mogen een docent niet ter verantwoording roepen. Wel moet hij bereid zijn om zijn manier van optreden toe te lichten en doorzichtig te maken.

7. De onderlinge verhoudingen tussen leerlingen (en docenten)

Alle leerlingen en docenten zijn schepselen van God. Het zijn, zoals alle mensen, gevallen beeldridders van Hem. Omdat wij beeldridders van de Heere zijn, zijn wij (of we het nu willen of niet) met een onlosmakelijke band met elkaar verbonden. De ware eenheid tussen leerlingen (en docenten) wordt bewerkt door Christus, Die in eigenlijke zin het beeld Gods is. Zo ontstaat er een echte gemeenschap waar in 1 Korinthe 12 over gesproken wordt. Het gaat hier over het ene lichaam met de vele leden. De zwakste leden krijgen de meeste eer. Dit kunnen we toepassen op zwakke leerlingen en eventueel mededocenten. Dan ontstaan er geen partijen die onderling ruzie maken. Gaven en talenten zijn van geen enkele waarde, zolang zij op verdeeldheid i.p.v. op vereniging uitlopen. In Korinthe waren er groepen ontstaan, omdat de ene gave hoger gewaardeerd werd dan de andere. Leerlingen, maar ook collega's onderling dienen hun talenten te gebruiken vanuit de liefde tot elkaar en tot opbouw van Gods Koninkrijk. Dat wordt de ware gemeenschapszin gezocht, zoals die vertolkt is in 1 Korinthe 12 : 26: "En hetzij dat één lid lijdt, zo lijden al de leden mede; hetzij dat één lid verheerlijkt wordt, zo verblijden zich al de leden mede". Deze tekst geeft duidelijk weer dat er een hartelijk meeleven met elkaar moet zijn (vooral in moeilijke tijden en omstandigheden). Als dit niet aanwezig is in een scholengemeenschap dan zijn wij géén scholengemeenschap. Dan wordt er de onderlinge verdraagzaamheid al spoedig niet meer gevonden. Wij achten immers onszelf uitnemender dan de ander! Paulus zegt tegen de gemeente van Filippi: "Zo vervult mijn blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van één gemoed en van één gevoelen zijnde. Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid acht de een de ander uitnemender dan zichzelf" (Filippenzen 2 : 2 en 3).

Wie zichzelf hoger acht dan een ander kan er toe komen om medeleerlingen te beledigen en te kwetsen. Deze beledigingen komen voort uit de wortels van de doodslag: haat, nijd, toorn en wraak. Laten wij bidden of wij en onze leerlingen vergevingsgezind mogen zijn; want het kwade wordt alleen door het goede overwonnen.

Verder is het van belang dat wij leerlingen voorhouden dat zij t.o.v. van elkaar oprecht en eerlijk moeten zijn. Paulus zegt in Efeze 4 : 25: "Daarom legt af de leugen en spreekt de waarheid, een ieder met zijn naaste, want wij zijn elkaars leden".

Laten onze leerlingen en wij als collega's mensen zijn die t.o.v. elkaar redelijk, vriendelijk en goedwillig zijn. Deze goedwilligheid of bescheidenheid zoals de Statenvertalers het vertaald hebben, draagt het karakter van geestelijk overwicht. Dit komt hierin tot

uiting dat wij alle dingen goedsmoeds dragen. Dan blijven we niet staan op ons uiterste recht, maar om des vredes en stichtings wil geven we toe, zo veel Gods Woord en een goed geweten kan verdragen (zie Kanttekeningen van de Statenvertalers bij de tekst uit Filippenzen 4 : 5). Tot een haastige welgezindheid zijn wij allen geroepen, want de Heere komt en de tijd is kort. Dan zal de God des vredes met ons zijn (zie Filippenzen 4 : 9). Als dit zo is, zal opnieuw de dankbaarheid en de ootmoedige afhankelijkheid t.o.v. de Heere blijken (zie begin punt 3). Psalm 102: 10 wordt dan met overgave gezongen:

*Dan, dan wordt Gods trouw verheven,
En Zijn dierb're gunst beschreven
Voor het dankbaar nageslacht,
Dat met lust Zijn wet betracht.
't Volk, in later eeuw geboren,
Zal Zijn macht en goedheid horen;
Zieh in Zijn roem verblijden;
Hem zijn lofgezangen wijden.*

Elburg, Drs. G.J. Capellen.

Voor de jeugd

Nehemia 47

"Daarna twistte ik met de overheden en de edelen, en zeide tot hen: Gijlieden vordert een last, een iegelijk van zijn broeder. Voorts belegde ik een grote vergadering tegen hen, en ik zeide tot hen: Wij hebben onze broederen, de Joden, die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht; en zoudt gijlieden ook uwe broederen verkopen, of zouden zij aan ons verkocht worden? Toen zwegen zij, en vonden geen antwoord."

Neh. 5 : 7 en 8.

Beste jongelui!

Nehemia twistte met de edelen en de overheden. Dat waren de elite van het volk. De beter gesitueerden. Dat waren eigenlijk de boosdoeners, degenen die de oorzaak waren van de ontevredenheid onder het volk. Als Nehemia met hen twistte, is dat niet in dolle drift gebeurd. Dat hebben jullie uit het voorgaande wel begrepen. Hij heeft hen met welgekozen woorden, goed de waarheid gezegd. Het gaf ten enenmale geen pas om over de ruggen van de minder bedeeden, hun eigen voordeel te zoeken, daar ze toch allemaal tot hetzelfde volk behoorden. Daar ze allemaal toch één gemeenschap dienden te vormen. Het waren goed gezien, toch allemaal broeders. Daarom behoorde men zich ook als zodanig te gedragen. Dat ligt duidelijk besloten in de woorden: "Gijlieden vordert een last, een iegelijk van zijn broeder". Vorderen is eisen! Men kende geen pardon. Het geld moest er komen. Al hadden degenen die het moesten betalen, geen brood om te eten, dat kwam er blijkbaar minder op aan. Zij lieten van hun vordering geen stuiver vallen.

Alles wat te voren geschreven is, is tot onze lering te voren beschreven. Dus ook het optreden van Nehemia. Het kwaad moet bij zijn naam worden genoemd. Het moet de edelen en de overheden worden gezegd. Op een nette, maar niettemin wel een besliste manier. Dat er vandaag op de edelen en de overheden veel kritiek gemaakt kan en moet worden, zal moeilijk iemand kunnen tegenspreken. Gelukkig zijn er nog mensen, die dat doen. Ik denk aan de kamerleden, die ons land nog geregeerd wensen te zien, overeenkomstig het Woord van God. Zij hebben een zware taak. Want ze staan zo goed als alleen. Doch het optreden van Nehemia kan hen tot steun zijn. Nehemia had in zijn optreden God en Zijn Woord aan zijn kant. En dan sta je alleen veel sterker, als dat je de gehele wereld aan je kant zou hebben, en je zou God moeten missen.

In de dagen van Nehemia hadden de edelen en de overheden goed boter op hun hoofd. Jullie zullen deze uitdrukking wel verstaan. En in onze tijd is dat niet minder het geval. Het geldt niet alleen de wereldlijke overheid, maar de kerkelijke overheid komt ook

hier in het vizier. Als men in de kerk de vooraanzittingen bemint, om van de mensen gezien en geëerd te worden, dan staat men echt niet zo ver bij de edelen en de overheden vandaan, in de dagen van Nehemia.

Want toen zocht men zichzelf. En wie doet dat niet?

De eis (vordering) van de Koning der kerk is, dat men een zelfverloochenend leven moet leiden. Niet een zichzelf zoekend. Een zelfverloochenend leven is een leven waarin men niet de meeste zoekt te zijn, maar de minste. En wie wil er nu de minste wezen? Als ik dat zo vraag, moet je maar niet naar een ander kijken, doch het je zelf af vragen, of jij dat wil. Heel eerlijk! Dan zal er hier en daar nog wel wat te corrigeren zijn.

Nehemia heeft de edelen en de overheden de waarheid gezegd. Daar komt het tenslotte op neer. Ook ons wordt de waarheid gezegd, iedere keer weer. En de waarheid is zulk een breed terrein. Want dan gaat het niet over één bepaald feit, maar dan gaat het over het gehele levensterrein. Je zelf zoeken, woekeren, stelen is allemaal verboden. Doch we hebben tien geboden waartegen gezondigd wordt. Het zou te ver voeren om dat allemaal uit te gaan breiden. Doch een ieder zal het wel begrijpen, als Gods wet aan de orde komt, dat ook wij allemaal goed boter op ons hoofd hebben. Dat wil zeggen: Niemand gaat vrij uit. We zijn allemaal schuldig. De grote vraag is of we het ook gezegd willen wezen. Daar ging het ook bij het gehoor van Nehemia over. Iemand de waarheid zeggen, en aan de waarheid gehoor geven, zijn altijd nog twee zaken. Als ik het betoog van Nehemia goed begrijp, lijkt het er op alsof de edelen en de overheden nu nog niet zo bereid waren, om zich, laat ik het maar zo zeggen, te bekeren. Moeten wij daar ook weer niet ons eigen beeld in ontdekken? Want als de waarheid iedere keer ons voorgehouden wordt, als we op onze tekorten, schulden, zonden gewezen worden, staan wij dan dadelijk gereed om ons leven te beteren? Of laten we hen, die van Godswege ons de weg der zaligheid verkondigen, ook maar praten. We horen het dan wel. Doch het gaat het ene oor in en het andere weer uit. We vinden misschien de preek nog wel mooi, alleen we leven er niet naar. Ik weet natuurlijk wel, dat een mens arglistig genoeg is, om zich achter zijn onvermogen te verschuilen. We zijn geestelijk dood, zegt men dan. En men denkt dan dat men zich daarmee voor God verontschuldigd heeft.

Doch een zodanig denken, waarin niet weinigen, bewust of onbewust, verstrikt zitten, is niets anders dan een verschrikkelijke vergissing. Want de eerste oorzaak is niet dat we niet kunnen, doch dat we niet willen. En wie het door genade gaat willen, komt er achter dat hij niet kan. En dan niet om zich achter z'n onmacht te verschuilen. Want dan wordt de onmacht ook tot schuld. Want dat ik in een staat van geestelijk onvermogen verkeer, is mijn eigen schuld. Omdat ik mijzelf van alle gaven om God te dienen, te doen wat Hij zegt, door moedwillige ongehoorzaamheid heb beroofd. Hebben jullie dat ook al ontdekt in je leven? Moedwillig en vrijwillig zijn we van God afgevallen. Wie dat leert kan niemand meer de schuld geven, dan alleen zichzelf.

Mogelijk vragen jullie, hoe ik er toch aan kom, om te denken dat de edelen en de overheden aan Nehemia zijn woorden geen gehoor gaven. Dit leid ik af uit wat hij in het vervolg zegt: "Voorts belegde ik een grote vergadering tegen hen". Toen zij onder vier ogen aan Nehemia geen gehoor wilden geven, maakte hij er een publieke zaak van. Het gehele volk moest het dan maar weten. Want die edelen en de overheden moesten toch tot de orde worden geroepen. Vandaar die volksvergadering. Jullie zullen dat kunnen begrijpen. Op deze wijze werd er kracht bij gezet, namelijk bij de woorden van Nehemia. Want toen het volk in vergadering bijeen gekomen was, zeide Nehemia: "Wij hebben onze broederen, de Joden, die aan de heidenen verkocht waren, naar ons vermogen wedergekocht; en zouden zij aan ons verkocht worden?"

Dat was duidelijke taal. Nu wist het gehele volk het, de gehele vergadering, hoe de zaken stonden. Nehemia vertelt wat "wij" hebben gedaan. Hij doelt daarmee op betere tijden. Toen de buitenlandse mogendheden, hun verlof hadden gegeven om naar hun land weder te keren, toen waren er verschillende van de Joden als slaven en slavinnen het eigendom van hun overheersers. Zij hadden hen gekocht en lieten hen daarom zo maar niet gaan. Zij wilden hen wel kwijt, maar dan moest er geld voor op tafel komen. Nu, in die dagen van de wederkeer had men voor elkander alles over. Men kocht de broeders vrij. Zij werden teruggekocht. En nu, zegt Nehemia, gaan we hetzelfde doen, wat we vroeger in onze vijanden, overheersers, hebben veroordeeld. Die we vroeger hebben vrijgekocht, gaan we nu zelf dienstbaar maken. Dat kan toch niet? Dat mag toch niet? Foei!!

Nu de edelen en de overheden zo publiek in het zonnetje worden gezet, met zoveel boter op hun hoofd, slaan de woorden toch wel in. Want "toen zwegen zij, en vonden geen antwoord". Eerst hadden zij blijkbaar nog heel wat te protesteren en tot hun verdediging aan te voeren. Doch nu wordt hun mond gestopt. Zij zwegen stil, en vonden geen antwoord.

Je moet je eens voorstellen wat dat geweest is. Het is echt wel iets om er ook stil van te worden. Als je schuld in het openbaar komt, kunnen jullie dan nog wat ter verantwoording zeggen? Als het geweten gaat spreken zal een ieder wel moeten zwijgen. En als hij het hier niet doet en tegen de stem van het geweten in gaat, dat komt ook voor, dan zal het straks toch niet meer kunnen. Namelijk dan, wanneer allen geopenbaard zullen worden voor de rechterstoel van Christus. Wat dan in het verborgen geschied is, zal in het openbaar gezegd worden. En dan zal elk mens er alleen maar het zwijgen aan toe kunnen doen. Niemand zal zich dan kunnen verontschuldigen, als de schuld tegen God en de naaste zal worden bekend gemaakt.

Gelukkig is hij/zij die dit leest, en stil in het verborgene wordt. Je kunt dan voor God alleen maar beamen, dat je tegen al Zijn geboden zwaarlijk hebt gezondigd, en dat je er niet één hebt gehouden. Wie zo eerlijk, in het verborgene, schuldenaar voor God wordt,

ontmoet in Christus Jezus een ontfermend God. Daar staan voorbeelden van in de bijbel. Denk maar aan o.a. Paulus. In het openbaar was hij een vervolger. Een volgeling is hij in het verborgene gemaakt. Dat gebeurt altijd onder vier ogen. En het is in het openbaar gezien geworden, dat hij een ander mens was, dat hij bekeerd was. Dat is heel eenvoudig: omgekeerd! Begrijpen jullie dat? Kunnen jullie voor jezelf in stilte, daar *amen* op zeggen? Dan heb ik in dit artikel misschien je innerlijk leven verklapt.

Ontvang de hartelijke groeten van jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

AANMELDING LEERLINGEN

Voor het schooljaar 1988/1989 kunnen vanaf heden leerlingen worden aangemeld. Onze scholengemeenschap bestaat uit de volgende schooltypen:

LTO - ITO - LHNO - IHNO - LEAO

en heeft de volgende afdelingen:

**Mechanische techniek
Bouwtechniek
Elektrotechniek
Verzorging
Textiele werkvormen
Vrije afstudeerrichting
Kantoorpraktijk
Verkooppraktijk**

Aanmelding kan plaatsvinden:

- voor het brugjaar via de directeur van de school voor basisonderwijs, speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs;
- voor de andere leerjaren rechtstreeks bij de schooladministratie: Carnissensingel 20, Postbus 55094, 3008 EB Rotterdam, tel. 010-4801422.

Op verzoek worden aanmeldingsformulieren en de nodige informatie toegezonden. Sluitingstermijn van de aanmelding: **1 maart 1988.**

BIJBELSE ALBUMS

Speciaal voor gebruik op scholen en zondagsscholen heeft de GBS albums met plaatjes over Bijbelse onderwerpen uitgegeven. De albums zijn 21,5 cm breed en 15 cm hoog, stevige omslag.

Bij elk album behoort een set van 40 fraaie kleurplaatjes (afm. 14,5x10,5 cm) die bij het betreffende bijbelverhaal geplakt kunnen worden.

Wij kunnen het volgende leveren:

- Aantal: Serie Bijbelse geschiedenis
.....0 Vanaf de schepping tot de list der Gibeonieten
.....1 Richteren, koningen en profeten
.....2 Nieuwe Testament 1
.....3 Nieuwe Testament 2
Serie Uit het land van de Bijbel
.....A Wonen, werken en eredienst van Israël
.....B Bloemen en planten in Israël
.....C Dieren in Israël

PRIJS PER ALBUM MET PLAATJES F 9.90

U kunt hierboven invullen welk(e) album(s) u wenst te ontvangen en het aantal.

Deze advertentie uitknippen (of bestelling op schrijven) en in enveloppe zonder postzegel sturen aan:

**GEREFORMEERDE
BIJBELSTICHTING**
ANTWOORDNR. 18 3300 WB DORDRECHT

Volledig pension aangeboden in het landelijk dorp Kesteren in de Betuwe, 3 km. van Rhenen.

PENSION DE PEEL

Familie Knuivers,
Boveneindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren,
tel. 08886-1687

WESTKAPELLE TE HUUR

Vakantiehuis en luxe stacaravan op zeer mooi en rustig plekje op boerderij bij het strand.
Tel. 01187 - 1441.

WORDT HET WEER EEN MAATJE GROTER?

Nee, natuurlijk niet!
Die pondjes moeten er gewoon vanaf!
Onze plantaardige vermageringstabletjes helpen u hiermee op een verantwoorde wijze!
Kuur voor een maand 20,-

**DROGISTERIJ
SIKKING**
Barvoetestraat 5 2011 WL Haarlem
Tel. 023-31 28 82 b.g.g. 32 46 06
Postbank 190609

Wel eens op TEXEL geweest?

Beslist de moeite waard. Bos, duinen, zee, vogelbroedplaatsen, visgelegenheden, etc., en... rust.

U kunt op
'DE VERRASSING'
gebruik maken van

volledig pension voor groot en klein.

Prijzen v.a. f 285,- p.w. Of u kunt kiezen voor een bungalow met alle comfort of sta-caravan. Voor 60-plussers speciale voor- en naseizoenprijzen.

Vraag vrijblijvend onze kleurenfolder aan.
Tel. 02223-661 of 391.